

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Департаменти (управління) освіти і
науки обласних, Київської міської
державних (військово-цивільних)
адміністрацій

Заклади дошкільної освіти

Щодо деяких питань оплати праці педагогічних
працівників закладів дошкільної освіти

На численні звернення щодо оплати праці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти після набрання чинності 03.03.2025 наказу Міністерства освіти і науки України від 27.01.2025 № 100 «Про внесення зміни у додаток 9 до наказу Міністерства освіти і науки України від 26 вересня 2005 року № 557», що зареєстрований в Міністерстві юстиції України 31.01.2025 за № 168/43574 (далі – наказ МОН № 100), повідомляємо.

Наказом МОН № 100 унормовано питання оплати праці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти відповідно до статей 26, 28 Закону України «Про дошкільну освіту» від 06.06.2024 № 3788-IX (далі – Закон № 3788-IX), зокрема встановлено, що *посадовий оклад (ставка заробітної плати)* педагогічному працівнику закладу дошкільної освіти **встановлюється за робочий час**, визначений відповідно до законодавства.

Тривалість робочого часу педагогічних працівників закладів дошкільної освіти на одну тарифну ставку встановлено у статті 26 Закону № 3788-IX:

для керівника, вихователя-методиста, соціального педагога, асистента вихователя – 35 годин на тиждень;

для вихователя, практичного психолога та інших педагогічних працівників (музичного керівника, інструктора з фізкультури, вчителя-логопеда, керівника гуртка) – 30 годин на тиждень.

Норма педагогічного навантаження (безпосереднє здійснення освітнього процесу з вихованцями), що є складовою робочого часу педагогічного працівника закладу дошкільної освіти, становить для:

вихователя, інструктора з фізкультури – 25 годин на тиждень;

музичного керівника – 24 години на тиждень;

практичного психолога, вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда – 20 годин на тиждень;

керівника гуртка (студії, секції тощо), вчителя – 18 годин на тиждень.

МОН № 1/10474-25 від 21.05.2025

Підписав: Сташків Андрій Борисович

Сертифікат: 3FAA9288358EC003040000005BA23600559BB900

Дійсний: з 25.05.2023 0:00:00 по 24.05.2025 23:59:59

Як врахувати в тарифікаційних списках зміни в оплаті праці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти, що унормовані наказом МОН № 100?

До набрання чинності наказу МОН № 100, оплата праці педагогічних працівників здійснювалася за години педагогічного навантаження (педагогічної роботи), встановлені в тарифікаційному списку, з розрахунку норми педагогічного навантаження на ставку, що була визначена для кожного педагогічного працівника у Законі України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III, який втратив чинність 01.01.2025 на підставі Закону № 3788-IX.

Отже, відтепер тарифікація педагогічних працівників закладів дошкільної освіти здійснюється на основі обсягу їхнього робочого часу, який включає:

педагогічне навантаження (безпосереднє здійснення освітнього процесу з вихованнями);

іншу педагогічну роботу (методичну, організаційну роботу та іншу педагогічну діяльність, передбачену трудовим договором).

Обсяг іншої педагогічної роботи визначається пропорційно до встановленої норми педагогічного навантаження на ставку, визначеної статтею 26 Закону № 3788-IX. Збільшення педагогічного навантаження працівника у порівнянні з нормою на ставку автоматично збільшує (пропорційно) обсяг іншої педагогічної роботи.

Тобто, після 03.03.2025 необхідно години педагогічного навантаження, встановлені в тарифікаційному списку для кожного працівника, перевести в години робочого часу.

Для цього пропонуємо застосовувати такий **порядок перерахунку:**

робочий час у тарифікаційному списку = **педагогічне навантаження** в тарифікаційному списку / **норму педагогічного навантаження**, встановленого ст. 26 Закону № 3788-IX * **норму робочого часу на ставку**, встановленого ст. 26 Закону № 3788-IX.

Приклади:

- Вихователь на групі з режимом роботи 10,5 годин мав педагогічне навантаження в тарифікації 27 годин на тиждень (30 годин * 0,9 ст.).

Відтепер його робочий час в тарифікації буде 32,4 години (27/25*30), з яких: 27 годин педагогічного навантаження та 5,4 години іншої педагогічної роботи.

- Вихователю, який мав педагогічне навантаження в тарифікації 30 годин на тиждень – робочий час становитиме 36 годин (30/25*30), з яких: 30 годин педагогічного навантаження та 6 годин іншої педагогічної роботи.

- Вихователю інклюзивної групи, який мав педагогічне навантаження на 1,1 ст. 27,5 годин на тиждень – робочий час становитиме 33 години (27,5/25*30), з яких: 27,5 годин педагогічного навантаження та 5,5 годин іншої педагогічної роботи.

- Вчитель-логопед, який мав педагогічне навантаження 23 години на тиждень – робочий час становитиме 34,5 годин (23/20*30), з яких: 23 години педагогічного навантаження та 11,5 годин іншої педагогічної роботи.

Чи необхідно додатково оплачувати за години, відпрацьовані вихователями в групі з дітьми, понад норму педагогічного навантаження, встановленого з 01.01.2025 Законом № 3788-IX?

До набрання чинності наказу МОН № 100, відповідно до Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 15.04.1993 № 102, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27.05.1993 р. за № 56 (далі – Інструкція № 102), оплата праці педагогічних працівників здійснювалася за години педагогічного навантаження (педагогічної роботи), встановлені в тарифікаційному списку, з розрахунку норми педагогічного навантаження на ставку.

До 01.01.2025 норма педагогічного навантаження на ставку була визначена для кожного педагогічного працівника у Законі України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-III, який втратив чинність 01.01.2025 на підставі Закону № 3788-IX. Зокрема, для вихователів загальних груп норма педагогічного навантаження на тарифну ставку становила 30 годин на тиждень, для вихователів інклюзивних і спеціальних груп – 25 годин на тиждень.

З 01.01.2025 вже набули чинності норми педагогічного навантаження, встановлені у статті 26 Закону № 3788-IX. Зокрема, для вихователів усіх груп норма педагогічного навантаження становить 25 годин на тиждень.

Отже, з 01.01.2025 керівники закладів дошкільної освіти мали право внести зміни до штатних розписів закладів дошкільної освіти щодо збільшення кількості штатних одиниць вихователів загальних груп, оскільки таким працівникам було зменшено норму педагогічного навантаження (безпосереднього здійснення освітнього процесу з вихованцями на групі) з 30 годин на тиждень до 25 годин. Докладніше про це було роз'яснено у листі МОН від 31.01.2025 № 1/1984-25 (<https://mon.gov.ua/npa/shchodo-zmin-do-shtatnykh-rozpysiv-zakladiv-doshkilnoi-osvity>).

Якщо такі зміни з 01.01.2025 не були зроблені, а вихователі здійснювали освітній процес з вихованцями у групі 30 годин на тиждень і отримували заробітну плату, розраховану за 30 годин педагогічного навантаження, то необхідно зробити перерахунок і додатково оплатити за години, відпрацьовані вихователями в групі з дітьми, понад норму педагогічного навантаження, встановленого з 01.01.2025 Законом № 3788-IX.

Як оплачувати години заміни педагогічного працівника: за години фактичної роботи на групі чи за весь робочий час?

Порядок перерахунку обсягу педагогічного навантаження в обсяг робочого часу, який запропоновано вище, необхідно застосовувати і при оплаті за години заміни тимчасово відсутніх педагогічних працівників, щоб забезпечити справедливу та об'єктивну оплату праці відповідно до фактичного педагогічного навантаження та функціоналу педагогічного працівника.

Звертаємо увагу, що години заміни тимчасово відсутніх педагогічних працівників не враховуються в нормі робочого часу та оплачуються додатково відповідно до вимог законодавства.

Докладно про оплату за години заміни тимчасово відсутніх педагогічних працівників, а також про інші питання оплати праці педагогічних працівників закладів дошкільної освіти було роз'яснено у листі МОН від 19.02.2025 № 1/3116-25 (<https://mon.gov.ua/npa/shchodo-oplaty-pratsi-pedahohichnykh-pratsivnykiv-zakladiv-doshkilnoi-osvity>).

Чи поширюється підвищення посадових окладів за роботу в спеціальних групах на години методичної роботи для вихователів спеціальних груп, вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів? Чи встановлюється доплата за роботу в інклюзивних групах на години методичної роботи для вихователів інклюзивних груп?

Умови та розміри встановлення підвищень посадових окладів (ставок заробітної плати) за роботу в певних типах закладів освіти та доплат за роботу в інклюзивних класах (групах) з 1 січня 2022 року регламентується постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2021 № 1391 «Деякі питання встановлення підвищень посадових окладів (ставок заробітної плати) та доплат за окремі види педагогічної діяльності у державних і комунальних закладах та установах освіти» (далі – постанова № 1391).

Відповідно до Розмірів підвищень посадових окладів (ставок заробітної плати) працівникам у державних і комунальних закладах та установах освіти, затверджених постановою № 1391, передбачено встановлення *підвищення* посадових окладів (ставок заробітної плати) на 20 відсотків педагогічним працівникам, помічникам вихователів та керівним працівникам, діяльність яких безпосередньо пов'язана з освітнім процесом, у *закладах дошкільної освіти компенсуючого типу* (спеціальних, санаторних).

У примітці 2 до таблиці Розмірів підвищень, затверджених постановою № 1391, зазначено, що у закладах освіти, що *мають класи (групи) спеціального призначення* (спеціальні, санаторні), оплата праці педагогічним працівникам та помічникам вихователів за підвищеними посадовими окладами (ставками заробітної плати) здійснюється *тільки за години роботи в таких класах (групах)*.

Відповідно до Розмірів доплат за окремі види педагогічної діяльності у державних і комунальних закладах та установах освіти, затверджених постановою № 1391, педагогічним працівникам та помічникам вихователів, які працюють в інклюзивній групі, встановлюється *доплата за роботу в інклюзивних групах* в розмірі 20 відсотків посадового окладу (ставки заробітної плати).

У примітці 4 до таблиці Розмірів доплат, затверджених постановою № 1391, зазначено, що доплата за роботу в інклюзивних класах (групах) встановлюється педагогічним працівникам та помічникам вихователів, які працюють в інклюзивному класі (групі), *тільки за години роботи в інклюзивному класі (групі)*.

Відповідно до статті 26 Закону № 3788-IX робочий час педагогічного працівника включає час, необхідний для здійснення ним освітнього процесу з вихованнями, а також виконання методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором.

Оскільки посади вчителів-логопедів, вчителів-дефектологів вводяться в штатні розписи закладів дошкільної освіти для роботи в спеціальних групах, вихователі спеціальних груп працюють в спеціальних групах, то підвищення посадового окладу (ставки заробітної плати) встановлюється *за весь робочий час у цих групах*, включно із годинами виконання методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, необхідної для забезпечення освітнього процесу з вихованцями таких груп.

Аналогічно вихователям інклюзивних груп встановлюється доплата за роботу в інклюзивній групі *за весь робочий час у цій групі*.

Чи може педагогічний працівник мати тривалість робочого часу, що перевищує тривалість роботи закладу?

Відповідно до статті 23 Закону № 3788-IX трудові відносини у закладах дошкільної освіти регулюються Кодексом законів про працю України, цим Законом, Законом України «Про освіту», іншими нормативно-правовими актами у сферах праці та освіти.

Перелік і обсяг видів робіт та іншої педагогічної діяльності педагогічних працівників встановлюються трудовими договорами та/або посадовими інструкціями.

Визначені трудовим договором та/або посадовою інструкцією посадові обов'язки *за погодженням з керівником* закладу дошкільної освіти *можуть виконуватися у закладі дошкільної освіти та/або поза його межами*, зокрема дистанційно з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Також у додатку 9 до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.09.2005 № 557 (із змінами, внесеними наказом МОН № 100) передбачено, що робота педагогічного працівника *понад норму педагогічного навантаження* (виконання методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором) *може здійснюватися поза межами закладу освіти*.

Кодекс законів про працю України дозволяє застосування *гнучкого режиму робочого часу*, що передбачає фіксований час, протягом якого працівник обов'язково повинен бути присутнім на робочому місці та виконувати свої посадові обов'язки; змінний час, протягом якого працівник на власний розсуд визначає періоди роботи в межах встановленої норми тривалості робочого часу (стаття 60). Умови запровадження дистанційної роботи встановлені статтею 60² КЗпП.

Водночас зазначаємо, що відповідно до статті 38 Закону № 3788-IX безпосереднє управління закладом дошкільної освіти здійснює його керівник. Керівник закладу дошкільної освіти має право, зокрема, визначати посадові обов'язки працівників закладу дошкільної освіти, а також вирішувати інші питання, пов'язані з трудовими відносинами, відповідно до вимог законодавства. Керівник закладу дошкільної освіти зобов'язаний, зокрема: виконувати вимоги законодавства про дошкільну освіту, а також забезпечувати їх виконання працівниками закладу дошкільної освіти; планувати та організовувати діяльність закладу дошкільної освіти, зокрема фінансово-господарську діяльність; затверджувати правила внутрішнього розпорядку

закладу дошкільної освіти, план роботи закладу дошкільної освіти на рік, посадові обов'язки (інструкції) та графіки роботи працівників; організовувати ведення документообігу, бухгалтерського обліку та звітності з урахуванням вимог засновника та відповідно до законодавства тощо.

Отже, затвердження графіків роботи працівників закладу дошкільної освіти, посадових інструкцій, правил внутрішнього трудового розпорядку відноситься до повноважень керівника закладу.

Враховуючи зазначене, за певних умов (виконання методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності понад норму педагогічного навантаження поза межами закладу освіти) робочий час педагогічного працівника закладу дошкільної освіти може перевищувати режим роботи закладу.

Щодо обліку робочого часу педагогічних працівників закладів дошкільної освіти і заповнення таблиць обліку використання робочого часу. Чи необхідно вносити до таблиць дані про педагогічне навантаження?

Відповідно до Закону України «Про оплату праці» роботодавець зобов'язаний забезпечити достовірний облік виконуваної працівником роботи і бухгалтерський облік витрат на оплату праці у встановленому законодавством порядку.

Наказом Державного комітету статистики України від 05.12.2008 № 489 затверджені типові форми первинної облікової документації підприємств, установ, організацій, серед яких таблиць обліку використання робочого часу. Форма таблиць носить рекомендаційний характер і складається із мінімальної кількості показників, необхідних для заповнення форм державних статистичних спостережень. При необхідності форма може бути доповнена іншими показниками, необхідними для обліку.

У таблиць обліку використання робочого часу працівників заносяться дані про робочі дні (робочий час) працівника, а також про дні відсутності на робочому місці (відпустки, тимчасова непрацездатність, відрядження тощо). Оскільки відповідно до статті 26 Закону № 3788-IX педагогічне навантаження є складовою робочого часу педагогічного працівника закладу дошкільної освіти і оплата праці педагогічних працівників здійснюється за робочий час, то вносити до таблиць дані про педагогічне навантаження немає необхідності. Натомість керівник закладу дошкільної освіти може прийняти рішення про внесення до таблиць даних і про робочий час, і про педагогічне навантаження.

Оскільки години заміни тимчасово відсутніх працівників мають бути оплачені додатково відповідно до вимог законодавства, вважаємо необхідним внесення до таблиць обліку використання робочого часу інформації про години заміни.

Заступник Міністра

Андрій СТАШКІВ